

prima instanță: S. Lazari (Judecătoria Orhei)  
instanța de apel: M. Guzun, L. Bulgac, Iu. Cotruță  
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr. 2rac-203/17

## ÎNCHEIERE

31 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al  
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Valentina Clevadî

Judecătorii: Dumitru Mardari, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de procurorul raionului Orhei în interesele Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova împotriva Gospodăriei Țărănești „Petru Vasile Maler”, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de procurorul raionului Orhei în interesele Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova și cerea de alăturare la apel declarată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova și menținută hotărîrea Judecătoria Orhei din 08 iunie 2016,

### c o n s t a ț ă :

La 27 februarie 2015 procurorul raionului Orhei a depus cerere de chemare în judecată în interesele Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova împotriva Gospodăriei Țărănești „Petru Vasile Maler”, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, cu privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii procurorul a indicat că în comun cu colaboratorii Serviciului de Informații și Securitate și specialiștii Institutului Științifico-Practic de Horticultura și Tehnologii Alimentare (IȘPHTA), au verificat legalitatea beneficiii de către GȚ „Petru Vasile Maler” de sprijinul financiar nerambursabil din Fondul de subvenționare a producătorilor agricoli, în valoare de 705500 lei, pentru efectuarea investițiilor la înființarea unei plantații de coacăză neagră.

Menționează că s-a stabilit că la 14.04.2014 GȚ „Petru Vasile Maler” a depus la Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură (AIPA), cererea de acordare a sprijinului financiar nerambursabil din Fondul subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2014, solicitând stimularea investițiilor pentru înființarea

plantației baciferice de coacăză neagră, sădită de întreprindere pe o suprafață de 14,63 ha, în extravilanul satului Jora de Mijloc, raionul Orhei.

În conformitate cu prevederile pct.29 alin.(1) lit.d) din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.135 din 24.12.2014 GȚ „Petru Vasile Maler” a solicitat de la AIPA sprijin financiar nerambursabil în valoare de 705500 lei, bani pe care ulterior i-a primit.

Urmare a investigațiilor efectuate caz, cu deplasare la fața locului împreună cu specialiștii IȘPHTA, s-a constatat că factorii de decizie ai GȚ „Petru Vasile Maler” au plantat, conform actului IȘPHTA din 01.12.2014 de examinare a mostrelor de plante de coacăză neagră, ridicate de pe plantația înființată pe terenul GȚ „Petru Vasile Maler”, material săditor de coacăză neagră fără rădăcini (butași lemnificați și neîn rădăcinați).

Faptul dat contravine prevederilor pct.9 alin.(8) al Regulamentului menționat, care stipulează că de subvenții beneficiază producătorii agricoli care activează în conformitate cu legislația și standardele ecologice în vigoare.

Susține că pct.26 din Regulament prevede că producătorii agricoli trebuie să utilizeze la plantare material săditor de categorii biologice și fitosanitare superioare, cerințe care sunt indicate expres în Standardul Moldovean „Material săditor pomicol. Butași în rădăcinați de coacăză și agriș. Condiții Tehnice”. Potrivit Standardului Moldovean, la sădirea butașilor de coacăză neagră, lungimea rădăcinilor la sistemul radicular ramificat al acestora trebuie să fie minim de 20 cm, pe când la GȚ „Petru Vasile Maler”, conform Actului de constatare al IȘPHTA din 01.12.2014, materialul săditor de coacăză neagră plantat a fost fără rădăcini, adică butașii erau lemnificați și neîn rădăcinați.

Aspectul în cauză, precum și îngrijirea necorespunzătoare a butașilor care au fost atacați de către sfredelitorul tulpinilor și nu au fost întreprinse măsurile necesare pentru combaterea acestui dăunător, au contribuit la uscarea plantației de coacăză neagră.

În opinia reclamantului circumstanțele menționate denotă lipsa intenției factorilor de decizie ai GȚ „Petru Vasile Maler” de a realiza obiectivele specificate în pct.26 al Regulamentului (Măsura 3). Investigațiile efectuate denotă faptul GȚ „Petru Vasile Maler”, urmărind scopul beneficierii ilegale de sprijinul financiar nerambursabil din Fondul de subvenționare, a sădit butași de coacăză neagră care nu corespund cerințelor standardelor naționale în domeniu, fapt ce a dus la uscarea plantației, obținând astfel ilegal subvenții în valoare de 705 500 lei și prejudiciind bugetul stat de suma dată.

Pe motivele invocate mai sus, procurorul cere încasarea de la Gospodăria Țărănească „Petru Vasile Maler”, în folosul Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură a prejudiciului cauzat bugetului de stat în valoare de 705500 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Orhei din 08 iunie 2016 acțiunea a fost respinsă.

Procurorul raionului Orhei în interesele Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură a depus cerere de apel, prin care a solicitat casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Agenției de Intervenții și Plăți pentru Agricultură a depus cerere de alăturare la apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017 a fost respins apelul declarat de procurorul raionului Orhei în interesele Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova și cerea de alăturare la apel declarată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova și menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a concluzionat că temeiul legal al acțiunii invocate de procuror nu s-a confirmat în cadrul ședinței de judecată și procurorul nu a dovedit culpa pârîtului și prejudiciul cauzat, la caz, nu sunt aplicabile prevederile art.1398 Cod civil, or procurorul solicită repararea prejudiciului dintr-o faptă ilicită.

În acest sens instanța de apel a constatat că intimetei GT „Petru Vasile Maler” i se invocă comiterea faptei ilicite, prin faptul că a utilizat la înființarea pepenierii butași de coacăză lemnificați și înrădăcinați, ceea ce nu corespunde „Standardului Moldovean”.

În contextul dat, instanța de apel a menționat că în dovedirea vinovăției pârîtului/intimat, procurorul invocă că în privința acestuia a fost pornită cauza penală în baza indicilor infrațiunii prevăzute de art.335 (1/1) CP, pe faptul folosirii situației de serviciu în interes material și personal în scopul obținerii ilegale de la AIPA a sprijinului financiar nerambursabil, faptă soldată cu urmări grave pentru bugetul de stat, cât și cauza penală pornită în baza indicilor acțiunii prevăzute de art.335 alin.(1/1) și art.361 alin.(2) lit.d) CP, pe faptul creării către GT „Zlatovcena Nina”, a schemei frauduloase de creștere și comercializare a materialului săditor de coacăză, care nu corespunde cerințelor Standardului Moldovean SM 20:2012.

Instanța de apel a constatat că ambele cauze penale la momentul examinării cauzei civile sînt clasate. În situația dată, instanța civilă este liberă să cerceteze și să constate dacă sunt sau nu întrunite condițiile răspunderii delictuale civile și să oblige sau nu pe pârât la repararea prejudiciului.

Instanța de apel în susținerea concluziei de respingerea a acțiunii a mai invocat că nici Regulamentul nr.135 la pct.26 alin.(3) și nici clauzele contractuale, nu fac referință directă la faptul că butașii utilizați la înființarea plantației trebuie să corespundă „Standardului Moldovean”, ci se face referință că materialul săditor trebuie să fie de categorii biologice și fitosanitare superioare. Or, pârîtul/intimat GT „Petru Vasile Maler” a procurat materialul săditor de la GT „Zlatovcena Nina”, fapt confirmat prin bonul de plată respectiv, (f.d.92), iar ultima în calitate de producător a materialului săditor, la rîndul ei a eliberat pârîtului/intimat, așa cum impune legea, certificat de valoare biologică. Acest certificat a fost eliberat GT „Zlatovcena Nina” în rezultatul verificării de către ANSA și prin acest certificat se atestă că materialul săditor corespunde criteriilor biologice și fitosanitare.

La data de 31 martie 2017 Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că din investigațiile efectuate rezultă că GT „Petru Vasile Maler”, urmînd scopul beneficierei ilegale de sprijinul financiar

nerambursabil din Fondul de subvenționare a sădit butași de coacăză neagră care nu corespund standardelor naționale în domeniu, fapt ce a dus la uscarea plantației, obținând astfel ilegal subvenții în valoare de 705 500 lei și prejudiciind bugetul de stat de suma dată, pîrîtul GȚ „Petru Vasile Maler” fiind obligat să-l compenseze, conform art. 198 alin. (1) Cod Civil.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului copia deciziei integrale, însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia, din care considerente recursul declarat la data 31 martie 2017 se consideră a fi depus în termen.

Examinînd temeiurile recursului declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Moldova împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valentina Clevadi

Judecătorii

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru

